

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU
YD İtiraz No : 2016/572

İtiraz Eden (Davacı) : Eğitim ve Bilim İşgörenleri Sendikası (EĞİTİM-İŞ)
Vekili : Av. Hüseyin Erdayandı
Cihan Sok. No: 39/19 - Sıhhiye/ANKARA

Karşı Taraf (Davalılar) : 1- Milli Eğitim Bakanlığı - ANKARA
Vekili: Av. Kadriye Sarioğlu - Aynı adreste
2- Konya Valiliği - KONYA
Vekili: Av. Ayşe Erdem
İl Milli Eğitim Müdürlüğü - KONYA

İstemin Özeti : Danıştay Sekizinci Dairesince verilen; yürütmenin durdurulması isteminin isteminin reddine ilişkin 04/03/2016 günlü, E:2015/10080 sayılı karara, davacı itiraz etmekte ve yürütmenin durdurulmasını istemektedir.

Danıştay Tetkik Hakimi : Sultan Aksoy Kuyumcu

Düşüncesi : İtirazın kabulü gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunca dosya incelendi, gereği görüldü:

Konya ili, Selçuklu ilçesinde sekiz adet imam hatip ortaokulu açılması ve iki okulun isminin değiştirilmesine ilişkin 03/04/2015 günlü, 3590036 sayılı Konya Valiliği işlemi ile dayanağı 02/04/1993 günlü, 21540 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan; Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Kurumlara Ait Açma, Kapatma ve Ad Verme Yönetmeliğinin 5. maddesinde yer alan; "...ilköğretim okulları..." ibaresinin iptali ve yürütmenin durdurulması istemiyle açılan davada; Danıştay Sekizinci Dairesince verilen 04/03/2016 günlü, E:2015/10080 sayılı karara, davacı itiraz etmekte ve yürütmenin durdurulmasını istemektedir.

02/04/1993 günlü, 21540 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan; Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Kurumlara Ait Açma, Kapatma ve Ad Verme Yönetmeliğinin 5. maddesinde yer alan "...ilköğretim okulları..." ibaresi yönünden uyuşmazlık incelendiğinde;

02/04/1993 günlü, 21540 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan; Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Kurumlara Ait Açma, Kapatma ve Ad Verme Yönetmeliğinin, "Kurumların Açılması ve Kapatılması İle İlgili Genel Esaslar" başlıklı 5. maddesi, "Okul öncesi eğitim kurumları, **ilköğretim okulları**, pratik kız sanat okulları, halk eğitim merkezleri ve meslekî eğitim merkezleri millî eğitim müdürünün teklifi ile valilikçe, bu sayılanlar dışında kalan kurumlar ise Bakanlıkça açılır ve aynı usulle kapatılır." hükmünü içermekte olup, davacı tarafından anılan maddedeki "ilköğretim okulları" ibaresinin iptali istenilmektedir.

Anılan madde ile ilköğretim okullarının açılma ve kapatılma yetkisinin valiliklere bırakıldığı görülmektedir.

Dava konusu Yönetmeliğin dayanaklarından olan 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu'nun "Okul açma yetkisi" başlıklı 58. maddesinde; "Türkiye'de ilköğretim okulu, lise veya dengi okullar, Milli Eğitim Bakanlığının izni olmaksızın açılmaz." denilmekte, aynı Kanunun 56. maddesinde ise "Eğitim ve öğretim hizmetinin, bu Kanun hükümlerine göre Devlet adına yürütülmesinden, gözetim ve denetiminden Milli Eğitim Bakanlığı sorumludur." hükmü yer almaktadır.

652 sayılı Milli Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin "Ortak görevler" başlıklı 27. maddesinin 1. fıkrasının (ğ) bendine göre, Temel Eğitim

Genel Müdürlüğü, Ortaöğretim Genel Müdürlüğü, Meslekî ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü, Din Öğretimi Genel Müdürlüğü, Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü ve Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü, sorumluluk alanlarıyla ilgili konularda eğitim ve öğretim kurumlarının öğretime açılması ve kapatılmasına ilişkin usûl ve esasları belirlemek görevine sahip olup, dava konusu Yönetmeliğin 6. maddesinde ise "Kurumların açılması ve kapanması ile ilgili esaslar günün ihtiyaç ve şartlarına göre Bakanlık Müdürler Kurulu tarafından her yıl Mayıs ayı sonuna kadar belirlenir ve Valiliklere bildirilir." kuralına yer verilmiştir.

Konu ile ilgili Kanun ve Kanun Hükmünde Kararname düzeyindeki düzenlemeler incelendiğinde, okulların açılması ve kapatılmasına ilişkin usûl ve esasların, Bakanlığın hizmet birimleri olan Genel Müdürlüklerce belirleneceği ve ilköğretim okulu, lise veya dengi okulların, Milli Eğitim Bakanlığının izni olmaksızın açılmayacağı görülmektedir.

Dava konusu Yönetmelik hükmünde ise ilköğretim okulları da dahil sayılan okulların açılma ve kapatılma yetkisi valiliklere, bunun dışında kalan kurumların açılma ve kapatılma yetkisi ise Bakanlığa bırakılmaktadır. Ancak; 1739 sayılı Kanuna göre, ilköğretim okullarının açılma ve kapatılma yetkisi tamamen Bakanlığın iznine tabi olup bu konuda Valiliklerin yetkili kılınmasına ilişkin dayanak bir mevzuat hükmü bulunmadığından, Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Kurumlara Ait Açma, Kapatma ve Ad Verme Yönetmeliğinin 5. maddesinde yer alan "...ilköğretim okulları..." ibaresinde yetki yönünden hukuka uygunluk görülmemiştir.

03/04/2015 günlü, 3590036 sayılı Konya Valiliği işleminin, Selçuklu İlçesinde sekiz adet imam hatip ortaokulu açılmasına ilişkin kısmı yönünden uyumsuzluk incelendiğinde;

Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Kurumlara Ait Açma, Kapatma ve Ad Verme Yönetmeliğinin 5. maddesi ile Valiliklere tanınan yetki uyarınca, Konya Valiliği sekiz adet imam hatip ortaokulunun açılmasına karar vermiş olup, hukuka aykırılığı yukarıda saptanmış olan Yönetmelik hükmünün verdiği yetki uyarınca kurulan dava konusu Valilik işleminde de hukuka uygunluk bulunmadığı sonucuna varılmıştır.

03/04/2015 günlü, 3590036 sayılı Konya Valiliği işleminin, Selçuklu İlçesinde iki okulun isminin değiştirilmesine ilişkin kısmı yönünden uyumsuzluk incelendiğinde;

Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Kurumlara Ait Açma, Kapatma ve Ad Verme Yönetmeliğinin "Kuruma Ad Verme" başlıklı 7. maddesi, "Bakanlığa bağlı her derece ve türdeki resmî ve özel öğretim kurumlarına verilecek adların; kurumun amacına, seviyesine, bulunduğu çevrenin özelliğine ve şartlarına uygun olması, belli bir anlam taşıması, Millî Eğitimin temel amaçlarına aykırı düşmemesi ve Türkçe olması gerekir." hükmünü, "Öğretim Kurumlarına Verilmeyecek Adlar" başlıklı 13. maddesi ise, "Öğretim kurumlarına 9 uncu, 11 inci, 12 nci madde hükümleri dışında; kurumun bina ve tesislerinin yapılmasında görevinin gereği olarak hizmet edenler ve hâlen görevine devam eden kişilerin adları verilemez. Öğretim kurumları bina ve tesislerine adları verilecek kişilerin çevrede olumlu izlenimler bırakmış olması gerekir. **Daha önce öğretim kurumlarının bina ve tesislerine verilmiş olan adlar muhafaza edilir.** Ancak, **sonradan kamuoyunda olumsuz izlenimler bıraktığı anlaşılan kişilere** ait okul, bina ve tesis adları, il millî eğitim müdürünün önerisi ve il millî eğitim komisyonunun kararına dayalı olarak valinin onayı ile iptal edilir ve sonucundan Bakanlığa bilgi verilir." hükmünü içermektedir.

03/04/2015 günlü, 3590036 sayılı Konya Valiliği işlemi ile Selçuklu İlçesindeki otuz bir adet okulun ismi değiştirilmiş, bu okullardan yirmi yedisinin isminden sadece "Selçuklu", birinin isminden sadece "Merkez", birinin isminden ise sadece "Kasabası" ifadeleri çıkarılmak suretiyle okulların ismi aynen korunmuş; ancak, "Mustafa Necati İlkokulu"nun adı "Cemil Meriç İlkokulu", "İsmail Hakkı Tonguç

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU
YD İtiraz No : 2016/572

İmam Hatip Ortaokulu"nun adı ise "Erdem Bayazıt İmam Hatip Ortaokulu" olarak tamamen değiştirilmiştir.

Yukarıda metnine yer verilen Yönetmelik hükmü, daha önce öğretim kurumlarının bina ve tesislerine verilmiş olan adların muhafaza edileceği hususunu emredici bir kural olarak düzenlemiş olup, sadece belli koşulların varlığı halinde isim değişikliğine izin vermiştir. Buna göre, kamuoyunda olumsuz izlenimler bıraktığı anlaşılan kişilere ait okul isimlerinin iptal edilebilmesi mümkündür.

Bakılan uyuşmazlıkta ise davalı idare, anılan iki okula ait isim değişikliği işleminin sebebini; "6360 sayılı Kanun İle Konya Büyükşehir Belediyesi sınırlarının il mülki sınırları olduğu, değişiklik sonucunda Selçuklu İlçesinde eğitim öğretim faaliyetinde bulunan resmi okulların e-okul modülünde ilçe isminin iki defa tekrar edilmesinin, birden çok sorunu beraberinde getirdiği, örneğin, iki farklı okulun isminin aynı olması sonucu yapılan sınavlarda, sınav yerinin neresi olduğu hususunda karışıklıklar yaşandığı ve sınava girecek olan öğrenci ve velilerin mağdur olduğu, yaşanan mağduriyeti ve karışıklığı engellemek adına okulların isim değişikliği zaruriyetinin hasıl olduğu" şeklinde açıklamaktadır.

İdarenin bu savunması, isminde yer alan; "Selçuklu", "Merkez" veya "Kasabası" ibaresi kaldırılan okullara yönelik olup, dava konusu iki okulun da isminde zaten bu ibareler yer almamaktadır. Yukarıda yer verilen gerekçeyle okulların ismini değiştirdiğini savunan idare, isminde bahsedilen karışıklığa sebep olacak ibareler yer almayan; Mustafa Necati İlkokulu ve İsmail Hakkı Tonguç İmam Hatip Ortaokulu yönünden, isim değişikliği için Yönetmelikle öngörülen koşulun mevcut olduğuna ilişkin bir savunma yapmamıştır.

Bu durumda, Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Kurumlara Ait Açma, Kapatma ve Ad Verme Yönetmeliğinin, "Öğretim Kurumlarına Verilmeyecek Adlar" başlıklı 13. maddesinde öngörülen koşul mevcut olmamasına rağmen Yönetmeliğe aykırı şekilde kurulan, iki okula ait isim değişikliği işleminde hukuka uyarlık görülmemiştir.

Öte yandan, açıkça hukuka aykırı olan işlemlerin uygulanmasının devamı halinde, telafisi güç zararların doğacağı da kuşkusuzdur.

Açıklanan nedenlerle, olayda 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 4001 sayılı Kanunla değişik 27. maddesinde öngörülen ve yürütmenin durdurulmasına karar verilebilmesi için gerekli koşulların gerçekleştiği anlaşıldığından, davacı itirazının KABULÜNE ve dava konusu işlemin YÜRÜTÜLMESİNİN DURDURULMASINA, 27/09/2016 gününde oyçokluğu karar verildi.

Başkan

Üye

Üye

Üye

Üye

Üye

Üye

Üye

Üye

Üye

Üye

Üye

Üye

KARŞI OY

XX- 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 27. maddesinde öngörülen yürütmenin durdurulması kararı verilebilmesi için gerekli olan koşulların, dava konusu iki okulun isim değişikliği işlemi yönünden gerçekleşmediği, bu itibarla, davacının itirazının reddedilmesi gerektiği oyuyla, aksine verilen karara katılmıyoruz.

Üye

Üye

Üye

KARŞI OY

X- 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 27. maddesinde öngörülen yürütmenin durdurulması kararı verilebilmesi için gerekli olan koşulların, dava konusu Yönetmelik hükmü ve anılan hükmün verdiği yetki uyarınca kurulan sekiz adet imam hatip ortaokulu açılması işlemi yönünden gerçekleşmediği, bu itibarla, davacının itirazının reddedilmesi gerektiği oyuyla, aksine verilen karara katılmıyoruz.

Üye

Üye

Üye

Üye

